

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175 szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyiltér”ben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

Fejlesszük a takarékoságot.

Az országos gazdasági egyesület iskolatakarékpénztári bizottsága az ipariskolai tantestületekhez egy felszólítást intézett. Szükségesnek tartjuk — úgy mond — az iskolatakarékpénztár hasznos és áldásos intézményét az iskolai év kezdete alkalmával ismétellen önök becses figyelmébe legnelegbben ajánlani. Kövessék azon 100 pályatárs példáját, kik áthatva az ügy hasznosságától, a kérdéses intézményt rövidebb, hosszabb idő óta hazánkban jó eredménnyel kezelik. Főlegesen ujjal ismételnünk az iskolatakarékpénztárnak üdvös voltát, csak annyit mondunk, hogy az 1000 kezelő tanító beadott jelentésén kivétel nélkül legnagyobb elismeréssel nyilatkozik az iskolatakarékpénztárak jellemképző hatásáról, mely sok esetben a szülőkre is kiterjed. A kitűzött cél tehát az eredmény által igazoltatott és 1000 tanító már egy egész kis hadsereg a jó ügy szolgálatában; de ha vesszük, hogy összesen 22000 tanító működik az országban, akkor kiderül, hogy még 5% sem lett megnyerve a nemes cél érdekében. Ez vezérel bennünket arra a lépésre, hogy ujjal alkalmat keressünk az ügytől ma is távol állóknak megnyerésére. Iparkodjunk gr. Széchényi Istvánnak, a legnagyobb magyarnak bölcs mondatát követni. Legyünk meggyőződve, hogy köztünk többé-kevésbé mindnyájan, sőt hazánk minden fia vérünk mentője, népcsaládunk jötevője, nemzetünk feldiszipője lehet: és azért töltse be minden magyar ember helyét hű sáfárilag. Felkérjük tehát azon tanító urakat és nőket, a kik az

iskolatakarékpénztárokat meghonosítani óhajtják, hogy e végből az országos gazdasági egyesület iskolatakarékpénztári bizottságához (Budapest, Köztelek) forduljanak a mely által Weisz B. Ferencz adományából — díjmentesen láttatnak el a kezdethez szükséges nyomtatványokkal.

E lapok hasábjain*) már volt alkalmunk egy ízben Mocskónyi Ágost, a helybeli magyar elemi iskola egyik lelkes tanítójától, ki iskolai takarékpénztárt nálunk első kísérlettel megfelfüggesztetni, szakavatott értekezést közölni.

Szabadjon abból a következő fontos megjegyzéseket itt megismételjük.

Kétségtelen igazság, hogy valamely nemzetnek jövője, nagysága, hatalma s egész életerege az egyes családoknak jólétében, vagyonosodásában, — ezek vagyonosodása pedig egyebek között iparuk és takarékoságukban gyökerezik.

Ipar és takarékoság azon két tényező, melyre korunkban e haza minden jóérzelmű fiának figyelme kell hogy irányuljon s tehetségéhez képest annak érvényesülését elősegíteni igyekezék. annál is inkább, mivel a haza nagyjai már megalkották alaprugóit mindkét tényezőnek.

Az embert nem a születés, sem a végzet, nem is vak eset teszi azzá, a milyenné lehet a közélet terén: mivel, szorgalmas, takarékos, szóval hasznos tagja a társadalomnak, hanem neveltetése folytán válik ilyenné, valamint ennek hiányában s nem végzeteszerűleg avagy vak esetből lesz az ember könnyelmű, kapzsi, csaló, szédelő, sikkasztó, kártyás, pazarló, hitszegő és éhietlen — szóval nyűge a társadalomnak,

*) Szarvasi Lapok II. évf. 7. számában.

Az iskolának feladata tehát a gyermeket nevelés által hivatásának tudatára ébreszteni, hogy az valóban nevelté, igyekezővé, becsültesse, lelkiismeretessé, józanná, önzés nélkül óvatossá és takarékosá képeztesse úgy a mint tanítás által tudományos műveltségre vezetetik. Az oktatást neveléssel egybekötve muhatlan feladata a tanítónak.

Az iskolai takarékpénztárnak eszméje az egész művelt világban általános elismeréssel találkozott, a legnagyobb elterjedésnek örvend Franciaországban, hol 22 ezer iskolában a gyermekek 11 millió frankot takarítottak meg; hol az olyan iskola, melyben ez intézmény meghonosítva nincs mint „hiányos felszerelésű” vétetik tekintetbe.

Alig fér már az iskolai takarékpénztárak üdvös voltához kétség. Ebből indulva ki a közoktatásügyi m. kir. miniszterium elrendelte, hogy az iparostanonczok iskoláiban e tanév kezdetével az iskolai takarékpénztárak felállításának s a helybeli ipariskolai bizottság még május havában hozott egy határozata értelmében már intézkedett. Dankó Sámuel ipariskolai tanító lön e tisztre felkérve és megbízva.

Minden kezdet nehéz tartja a közmondás, tudjuk, hogy ez is eleinte nehezen fog indulni. Hogy azonban az üdvösen hathasson, a takarékoság fejlesztésének egyik üdvös rugója legyen, annak felvirágoztatása körül mindnyájunknak kell buzditólag hatnunk.

Első helyen a szülők világosítsák fel gyermekeiket az intézmény üdvös voltáról s ajánlják azt nekik melegen. Figyelmeztessék gyermekei-

TÁRUSA.

Emlékkönyvébe.

Irtta: Vodička F.

A míg erő- és öntudat nélkül,
Fekszünk e földi élet hajnalán,
Az ajkra görcsös sírás hangja ül
— Sötét jövőnket sejdítjük talán.
Nő az, ki égi védő szellemül
Foglal helyet a bölcső oldalán,
Ki gyermekét örömmel felragadja,
Kebblén az első édes tapot adja.

Fellettünk kinos éjen ő viraszt
Anyai gonddal, hogyha szenvedünk,
És ajkiról nem hallani panaszt,
Bar millió a faradtság velünk;
Elég szívének látni végre azt,
Hogy a saját lábunkon tipegünk,
Ha tárt karokkal futkosunk feleje
Mindent jutalmaz pillanatnyi kéje.

Ha kezd fejlődni értelmünk világa
Az első dadogásra ő tanít;

A nagy, a szent nevek kimondására
Ő készíti a kis gyermek ajkait;
A jó anyának ébred fel szavára
A legmagasztosabb erény, a hit,
Midőn kezünket szépen összetéve
Tanít imára, Isten szent nevébe'.

Később hazánkat mindenek felett
Szeretni, jó s balsorsban egyaránt,
Anyánk tanít meg, még, mint gyermeket
Fogékonyabbá minden jó iránt,
E gyenge korba csak anyánk lehet,
Kitől vesz lelkünk nemesb iránt;
S ha az erénynek felnő benne fája
A jó anyáé első kis csirája,

S ha életünkre szép tavaszi ég.
Az ifjuság arany sugára száll,
Midőn csalódás nem vérezte még
Szívünket, és az boldog alminál
Nő az kiért a szív hő lángja ég
Az istenített, szűzi ideál;
Az ideál, kire szerelmi lázunk
Hevébe' minden bájt, tokélyt ruházunk.

S ha álmainkban dicsfénytől övezve
Lelkünk előtt az eszmény megjelen,
Minden korábbi bú; öröm feledve
Csak egy hatalmas, egy szent érzemény
Uralkodik a lángoló kebelbe';
S ez érzet kéje égi végtelen,
Ez érzet büvös érintésitől
Tisztul a szív, szép s nemesért hevül.

Költőt, ki lantot eddig csak hibázva
Bizonytalan kezekkel pengete,
Büvös daláért most világ csodálja,
Szerelmitől van égi ihlete.
Művész előtt, mig nem volt ideálja,
Festett halvány színekkel ecsete.
Megnyilva most az égnek boltozatja,
Fényét a menynek vászna visszaadja.

S midőn tavaszkorunk már eltűnik,
A férfikor nyarában életünk;
S ha költészet helyere munka lép,
Nem csak magunkért kell most küzdenünk;
Az élet száz aggalma, gondja tég
S a suly alatt már szinte csüggedünk;

ket arra, hogy tanulják megbecsülni a krajczárokat, hogy azokból forintokat gyűjthessenek össze. Szoktassák gyermekeiket nélkülözéséhez a felesleges költségeknek. Ne adjon ki azért pénzt, a mire nem volt okvetetlen szüksége.

Másod sorban a tanoncztartó iparosok szoktassák növendékeiket a takarékosághoz. Adjának nekik alkalmat, hogy fokozott szorgalmuk külön, ha csekély jutalmazásban is, részesüljön s az ekkép szerzett krajczáraikkal kezdjék meg a takarékoskodást. A gyermekben kifejlesztett fokozott szorgalomnak első helyen ök veszik hasznát, de másodhelyen rendkívüli nagy szolgálatot tettek annak a jövődő iparosnak s általa, mivel egy előretörő, józan munkás tagot neveltek a társadalomnak, kiszámíthatatlan hasznót hajtottak nemzetünknek, a hazának.

Harmad sorban buzgólkodnia kell a siker előmozdításában magának az ipariskolai tantesületnek, mert ha az közönnyel nézné az ügyet, a kívánt sikert elérni sok nehézséggel járna.

Mi az üdvös intézményt melegen ajánljuk figyelmébe mindazoknak, kik hazánk iparfejlesztésének és a takarékoság erénye meggyökereztetésének üdvös voltát belájták s azoknak előmozdításában igaz buzgalmuk és kellő erejük van!

—i—f.

A magyar nőkhöz.

— A közművelődési kongresszus kiáltványa, —

Bizalommal és várakozással fordul felétek. Magyarország leányai, a közművelődési egyesületek budapesti congressusa! S köszöni nektek első sorban ama zajtalan, de hasznos támogatást, melyben e haza közművelődésének ügyét a multban úgy mint a jelenben részesítették.

A jövőre azonban a támogatások mostani mértékét nem tartja többé elegendőnek.

A nemzeti erők békés megfeszítésének korában élünk. Szükségünk van minden szellemi és erkölcsi képességre, a mi bennünk lakik. Teljessé és tökéletessé kell tennünk országunkban a hazafias érzésű nemzeti irányú művelődés által. Egyé kell fűznünk társalmunk minden osztályát, csoportját és töredékét az igazi és erős hazaszeretet kötelékéi által. Magyar lelket kell adnunk műveltségünknek. Magyar jelleget kell adnunk társaséletünknek. Egyé, erőssé és vonzóvá kell tennünk egész nemzeti életünket mindenki előtt, hogy helyünket ne csak az önálló, de a művelt nemzetek között is kellő méltósággal elfoglaljuk.

E feladat legszebb része reátok néz Magyarország leányai!

A hű nő az ki felezi a terhet,
Ki együtt küzd, ha a sors viharja kerget.

A csendes otthont ő teremti nekünk
Hová a napi faradalmakat
Bevégezvén, ha megpihenni térünk,
Akármikor nyajas képpel fogad,
S nyajas szavakkal társalogni velünk
Elúzi a nyomasztó gondokat,
Felvidulunk a hű asszony körében,
Nőé bárkánk ő búna özönében.

Ha végre éltünk alkonyultakéut
A terhes aggság is megérkezett,
A nő ápolja hún a gyöngé vént
A nő a tiszta, égi szeretet
Borus egünk most is nyer tőle fényt
Ő képes ezt az ünt életet,
A melyhez többé nem kötözne semmi,
Számunkra még viselhetővé tenni.

S midőn közönnyel a világ iránt,
Él mar az agg csupán tengődve itt,
Meleg ágyába nyugodni korán

Az anyákra, a kik a jövőnek adják át legszentebb érzelmeinket és gondolatainkat!

A nőkre, a kik osztályos társai küzdelmeinknek szenvedéseinknek és örömeinknek.

A leányokra, a kik derék fiatalságunk sorsát, a legközelebbi jövőt tartják gyöngéd kezeikben.

Lelkesüljétek fel a mult idők példáin s mint egykor a hosszas nemzeti önvédelem dicső küzdelmeiben, úgy vegyétek részt ezental is ama kitartó, békés törekvésben, melyet a műveltségért szinte történelmi ösztön által sarkalva folytatunk.

Sorakozatok, Magyarország leányai, a magyar közművelődési mozgalom lobogói alá minél nagyobb számmal!

Lépjétek be a hozzátok és ziveitekhez legközelebb álló közművelődési egyesületbe. Követeljétek ott a munkából a magatok részét, S lajtok akár a fővárosban, akár más városainkban, akár faivainkon, alakítsatok csoportokat, bizottságokat és választmányokat valamely közművelődési egyesület védpaizsa alatt.

A hazánk minden talpalatnyi földje szent s nincs egyetlen pont sem az országban, a hol a magyar kultúra munkája felesleges volna.

Vegyétek áldott kézeitekbe a kisedővás ügyét és a gyermekkerékét.

Ápoljátok a nemzeti irányú népoktatást s legyetek különös tekintettel a leányoktatásra és nevelésre, a mitől még sokat lehet várnia a hazának.

Iranyozzatok finom kezeitekkel a gazdasági munkát: a földművelést, ipart és kereskedést a haza céljai felé mindeütt, S nemesítsétek meg a vagyont a hazafias érzelmekkel.

Vezessétek a művelt magyar társadalmi életet. És élénksétek azt fel ott, a hol tespedés mutatkozik, vagy ellentétek állanak fenn a haza gyermekei között. Rendeztetek a családban és családon kívül estélyeket, irodalmi és művészeti becső szórakozásokat, feloivasásokat, hangversenyeket, helyi kiállításokat, árversenyekeket, közmulatságokat és táncvigalmakat. És kössétek össze a nemes szórakozást hasznos gyűjtésekkel a magyar nemzeti cél érdekében.

De műveljétek különösen családaitokban és belső társaségeitekben kitartóan a haza gondolatát.

Nyissatok utat környezetetekben a magyar nyelvnek, a magyar irodalomnak, a magyar könyvnek, a magyar festménynek, a magyar szobornak, a magyar ipar készítménynek. Irtsatok a tulhajtott külföldieskedést s vegyétek körül magatokat és tűzhelyeket ne csak a tiszta magyar érzéssel és gondolattal, de a magyar irodalom, művészet, ipar és általában a magyar munka termékeivel. Vigyázzatok rá, hogy gyermekeitek első öntudatos pillantása a haza jelvényeit lassa meg s első gondolata egy legyen a koszosur költő gondolatával: haza mindenekelőtt!

Magyarország leányai!

Sorakozatok közművelődési egyesületeink lobogó alá. Gyűljétek össze oltáraink alá a hol a hazafias érzélem tiszta lángjai lobognak. Vigyétek el ebből a tűzből naponkint új meg új szikrát a saját magatok és környezetetek tűzhelyeire. E láng még nem lobog mindenütt, És lobogása sok felé nem elég magas.

Dolgozzatok a hazafias irányú műveltség a magyar kultúra teljessé tételén lelkesedéssel és kitartással. Nyomjátok rá gyöngéd kezeitekkel társaséletünkre a magyarság kedves bélyegét.

Lássatok el nagy nemzeti művünket a magyar

A ráradt lélek végre közelit.
És a halál szelid angyal gyanánt
Befogja lassan az agg szemeit
És ajkain kiszáll a véglehellet:
A nő zokog legjobban ágya mellett.

A nő e földi pálya nyomorán
Mint áldó, órzó gemus kísér;
A beke s enyhület virul nyomán
S mi lesz jutalma kérded mindezért?
A férfié a fény, nagyság csupán;
Számára túrés, fáradság a bér.
Ő szenved és panasza nincs ha fárad,
Abban nagyobb hős, büszke férfi nálad,

S ha végre a sors szüntelen vizsálya
Legyőzi a hiába küzködőt:
Kicsorbul szűz erénye koronája
A szüntelen hálózó csáb előtt;
Mi leverő az ítélet reája
Minő kegyetlen végzet üldi őt!
Szent és mártyr a nő! soh'sem feledd el
Te büszke férfi s nézz rá tisztelettel!

szellem és izlés hódítólag vezérel és irányozza
És számoljátok mindezért biztosan a lovagias
nemzet nagyilekű háladatosságára!

A Magyar Közm. Egyesületek
Budapesti Kongresszusa.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„SZARVASI LAPOK“

IV. évfolyamának IV-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt. — kr.

Félévre . . . 2 frt, 50 kr.

Negyedévre . . . 1 frt, 25 kr.

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

— Óvás óvóó választása ellen. Amint biztos forrásból értesültünk a szarvasi óvóintézet társulatnak választása ellenében a megyei közigazgatási bizottsághoz óvás terjesztett be. Részünkről óhajtottuk volna, hogy a választás ügyét békében lehetett volna elintézni, mert aggódni lehet, hogy a pártoskodásuk maga az óvóintézet fog áldozatul esni.

— Vásár. Városunk most tartja Lukács-napi vásárját. Esőnk már is van, mert nálunk nincs vásár eső nélkül!

— Előleptetés. Dr. Kontur Béla, az összes gyógytudományok orvos tudora, október eleje óta közöshadseregbeli főorvossá lett kinevezve tényleges állapotban, s mint ilyen szolgálattételre jelenleg az olmtzi katonai kórházhoz lett berendelve. Ifjú társunk előleptetése fellett őszinte örömlünknek adunk ezennel kifejezést.

A próbaidőre felfogadott iparos tanonczok, iskolázatása ügyében a kereskedelemügyi miniszter a következő határozatot hozta: A próbaidőre felfogadott iparos tanonczok iskolázatása ügyében az a körülmény, hogy az ipartörvény 61. § a értelmében a tanonczok fölvtetele alkalmával a kötött szerződésben próbaidő lett-e megállapítva, vagy nem, — mely utóbbi esetben az 58. §. rendelkezési lépnek érvénybe, — sem az iparost, sem a tanonczot a 61., 62., 63., 64., 65., és 66. §§-okban körülírt kötelezettség alól föl men menti. hanem az idézett szakaszok az iparosra ép úgy mint a tanonczra nézve a fölvtétel napjától kezdve, nem pedig csak a próbaidő után válnak kötelezőkké. Az idézett törvény 68. § a esak is a tanonczszerződés kötelező erejére nevez tüz ki határidőt azon célból, hogy ha a szerződésben megállapított, vagy az ezen szakaszban kitűzött határidő alatt akár az iparos, akár a tanoncz, vagy ennek szülői, illetőleg gyanja a tett tapasztalatok folytán a tanszerződést felbontani kívánja, ezt minden károsítás, vagy más nehézség nélkül tehesse. Ezekből önként következik az, hogy az az iparos, a ki tanonczának fölvtételétől kezdve az idézett 61—65. §§-okban előirt kötelezéseit teljesíteni elmulasztja, vagy azok ellen vét, ez által a törvény 157 §-ának a) pontja értelmében büntetendő eljárást követ

Nyerő számok. A B. Szent Andáson tombola jateknál a következő számok nyertek: 528, 184, 785, 277, 116, 512, 707, 663 779 629, 577, 164, 412, 825 685, 845, 425, 602, 157, 744, 722, 963, 908, 995, 9 55 174, 356, 78, 416, 442, 687, 199, 447, 622, 526, 606, 679, 993, 99, 136, 923, 831, 849, 793, 111, 375, 693, 950, 38, 684, 110, 92, 655, 837, 367, 548, 84, 206, 317, 321, 824, 944, 449, 169, 729, 370, 426, 521, 848, 95, 255, 715, 294, 24, 471, 332, 735, 931, 876, 152, 477, 542, 248, 875, 440, 947, 650.

— Kinevezés. A mélt magy. kir. igazságügyminister ur Benzur Sándort, a helybeli kir. járásbírószág szorgalmas s tevékeny díjnokát a jegyzővé választott Salacz József helyébe irnokkA nevezte ki. Öszintén gratulálunk!

— Érdekes bűnügyi tárgyalás volt e hét derekán a helybeli kir. járásbírószág bünyenyítő osztályánál. Két helybeli szülész nő, hogy, hogy nem, de összeperelt s az igazságot megtudandó ügyöket a bíróság elé vitték. Midőn a tárgyalás napja elérkezett — se egyik, se másik nem állott bíró előtt soha — remegve jött a tárgyaló terembe mindkettő, és se védekezni, se vádolni ez alkalommal egyik se mert. Midőn az ítéelő bíró ezt látta, barátságos egyezkedésre hivta fel a feleket. Lett is annak gyorsan foganatja, mert azok kérően egymás szemébe néztek, kezét adtak s azonfelül jól össze is csokolóztak és békésen hagyták el a termet.

— Az orosházi csendőrgyilkos, ki a b. gyulai börtönből f. évi szept. 29 én 5 órakor szabadult ki s jelenleg már a szarvasi járásb. fogházában ül. Alig tette lábát Farkas János a szabadra, már is elfogta a b. gyulai csendőrség s letartóztatta 3 lovellásért s ide, mint illetékes bírósághoz átkísértette. Nevezet mindent tagad s mindannak dacára a törvényszék is helyben hagyta a letartóztatási végzést.

— A tavóból: A „Szabadság” nagyváradi lap a következőket közli: Biharmegye szept. 21-iki közgyűlésén Hraniczky Károly árvaszéki ünnökök választatott meg. Az új árvaszéki ünnökben, ki eddig is a megye jeles tisztviselője volt, az árvaszék munkás, képzett erőt nyer. Mi annyival inkább örvendhetünk e választásnak, mert Hraniczky Károly városunk szülötte s neki szívünkkel gratulálni el nem mulasztjuk.

— A gyónai postarabla megkerült Czirkó János személyében, ki le lett tartóztatva s várja abantétő igazság ítéletét.

— A szerencsétlenség nem jár magában. Csak nem rég égett le Pálka György polgártársunk háza. Nem az ő gondatlansága folytán, a szomszédságban kigyúladt tűz csapta át a szikrat, mely lakoházat hamvasztá el. Most ismét nagy szerencsétlenség érte. A leégett ház helyrehozása mellett alsó házat is újra fedette. Ez a házfedel olt, 13-an reggel nagy robajjal összeomlott. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul. Az építésért a vállalkozó felelős s az bizonyos kérdőre is fog vonatni.

— Villanyvilágítás Szentesen. Szentés városa az Éder-czeggel alkudozásba bocsátkozott a városnak villanyval való világítása iránt. Az eredményről annak idején tudomást fogunk szerezni s esetleg ha az életre valónak bizonyulna reflektálnunk rá.

— A gyomaendrődi megyei kőút kiépítése befejezéséhez közeleg. Minket e hír annyiból érdekel, hogy ezen kőút kiépítése után következik a szarvas-szentandrási és folytatólag szentandras-öcsödi utak kövezése. Remélhetőleg mostanhoz egy évre a mi utunknak kiépítését is ujságozhatjuk.

— Vedhímő oltás. Megdöbentő gondatlanság történt Gyoman a himlő oltásnál; ugyanis egy egészségtelen, tömőczben született gyermekből vett nyirokkal több — már eddig 9 esetben constatált — gyermeknél bujakóri ragályt terjesztettek el. Intó példa hogy az oltásnál a legnagyobb elővigyazattal járjunk el.

— Uj gyógyszer-tár Kétegyháza. Városunk szülötte s főgymaniumunk növénye Réthy Béla Kétegyháza felállítandó gyógyszer-tár felállításáért folyamodott a belügyminiszteriumhoz. Reméljük, hogy a megye folyamodványát kedvezően fogja elintézni.

— Uj keresztény szövetkezet. Csorvason a keresztény szövetkezet áru csarnokja folyó hó elsőnapjaiban nyitattott meg a hol a tagoknak jó és olcsó cikkek szolgáltattak ki. E csarnok megnyitása által nem csak a tagok nyertek, hanem az összes lakosság a mennyiben a többi kereskedők is tetemesen leszalítottak bolti cikkek árát.

Irodalom és művészet.

A „Vasárnapi Ujság” okt. 9-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A nemzeti színház felszázados jubileuma (3 képpel). — Szegény magyar. (Költmény.) Jakab Ödön. — Utazás ismeretlen állomás felé. — Egy magyarföldi növény (Nymphaea thermalis) érdekében. Schilberszky Károly. — Képek az orosz rendőrség körében. — Egyveleg. — A vajda hunyadi vas-dialkajpu. (Képpel). — Egy vadászat Moldovában. Feriz. — A gyepről. — A „Segítség” 2-ik kiadásából. (4 képpel). — A munkakereset és munkasélelmény Európában és Amerikában. Hollender József. — Irodalom és művészet. — Közintezetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halalozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti naptár.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Ugyanazok a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára. felévre 1 frt.

Iparos ifjainkhoz. Midőn megyénk egyik legjelesebb iparos Achim János felhívását közlenők, a legmelegebben ajánljuk művelt leikes iparos ifjainknak: A magyar iparnak ez idő szerint országosan felkarolt emelése érdekében az iparosnak maguknak legtöbb tenni valójuk van. Midőn a magyar ipar pártolása iránt úgy a magas kormány, valamint az egész művelt társadalom részéről, tenyekkel bizonyítható élénk érdeklődés tapasztalható: igen sajnos volna, ha maga az iparos-osztály összetett kezékel nézné az ő érdekében kifejtett mozgalmat.

Egészséges, eleterős nemzeti ipar nem is képzelhető művelt, szakképzett iparosok nélkül. Az iparosok nevelése tehát a legfontosabb tényezője az ipar emelésnek. Az iparosok nevelését pedig a legsikeresebben a iparos ifjuságnál kezdhetjük.

E czélból állítattott fel a magas kormány által több ipari s z a k t a n o d a. E czélból rendszeresítet-

az iparos-tanonez iskoláztatás.

Az iparosoknak különösen a legfőbb érdekük az: hogy művelt, szakképzett, munkás, önzertetes, feladatuk ismeretével bíró segéd munkásokat neveljenk. Erre törek-szenek a fennálló ipariskolák is általában, melyek a gyer-mek iparos nemzedék nevelése körül igen szép eredmé-nyeket mutatnak fel. Midőn azonban a tanonez felsza-badul, nincs a kezében semmi eszköz, a mely neki a segédi pályáján való tovább haladásában utmutatóul szolgáljon. A mely neki az önképzésre az irányt és az eszközöket megmutassa. Mi ötlet jőzön, munkás önzertre ébressze s iparos polgári ambícióját fejlessze.

Az iparos ifjuság nevelésének eszméje által buzdítatva, a fentebbi hiányt véltem pótolni: midőn „A magyar iparos ifjak jói felfo-gott érdekei,

ezimű munkának megírására magamat elhatároztam. A könyvnek közhasznú czéljánál fogva, annak — különösen az iparos segédek között — minél nagyobb elterjedése lévén kívánatos: annak terjesztésében illető-leg előadásában faradozó szives közreműködő egylet, tes-tület vagy egyén: 20% köremléki jutalék b a n r e s z e ü l.

Midőn tehát ezen közhasznú munka terjesztésére a hazai ipartestületeket; ipartársulatokat; iparosokat es lelkes iparbarátokat mely tisztelettel felkérém: van szerencsém értesíteni, miszerint a könyvek alolítottál 20 kron egy egy példányra már mostis megrendelhetők.

A szives megrendeléseket kerve, és a közreműkö-désért előre is forro köszönetemet nyilvánítva vagyok a t. czimnek

B-Csabán, 1887, szept. hóban

hazafini üdvözléssel:
Achim János,
ipartestületi jegyző,

Gadaság, ipar és kereskedelem.

Kiméletlen perlekedés.

Arad, október 3

Nemrég járta be a hazai lapokat az a viztasztító hír: hogy egyes biztosító társulatok többé kevésbé tolazkodó ügynökeikkel halajkba keritik a könnyen hívő-keket, a kik aláírják a reájuk tukmált biztosítási ajánla-tukat, s ha az illető azt a néhány frinyi díjat ki nem fizeli, teljes kérelhetlenséggel beperelik őket a kir. jár-rásbíróságok, mint kereskedelmi bíróságok előtt.

Ez az eljárás igaz hogy törvényes, de nem tisz-tességes. A mely társulat perel csak azért, hogy azt a néhány, legfeljebb 10 frtot megkapja és ezzel szándéko-san s teljes rossz akaratall, arányban nem álló nagy költséget zudít a biztosításba beunszolt fel kárára — az nem érdemli meg, hogy a nagy közönséges bizalmával meg tisztelje.

A társadalomnak kötelessége utjába állani annak a „törvényes, fosztogatásnak, a mit némely társulat feleivel szemben el követ, — azért írom meg cikkemet

Ily valóságos fosztogatási hajszát indított meg a ma-pokban a m a g y a r f r a n c i a b i z t o s i t ó t á r s u l a t a r a d i f ö g y n ö k s é g e

Az aradi kir. járásbíróság előtt nem kevesebb, mint hatvan darab pert indított meg a társulat A legtöbb kereset 2 — 3 frtos s alig haladja meg az 5 frtot. Van aztán közöttük egészen 9 — 10 frtingt menő de ez összesen tul alig találkozik két-három kereset.

Mi lesz ezen pereknek a vége? Az, hogy a be-perelt alperesek felcaltatnak, a bírő által a kereseti összegek megfizetésében elmarasztaltatnak s még kötele-sek sesznek 5 frton felüli pereknél 6 forint 66 ka per-perkölségét megfizeti.

A szegény embert bosszantja is, meg pénze sines hogy 3 nap alatt a kereseti 2—3 frtot s 4 frt 81 kr. költséget megfizesse. — következik a végrehajtása kér-vényezése, fogantatása igényperet, előterjesztések, ezerféle zaklatások, egyszeresek az a könnyen begrasz-tott biztósító fel azon veszi észre magát, hogy a 3 frtos vagy mondjuk 10 frtos per költségei felszaporodtak 50 — 60 frtra, elveszik ingóságait, rátablazzák a házára, egy szép reggel elárverelik feje felől és családostól együtt szépen kidobják belőle.

Ez a képe a magyar-francia biztosító társulat per-lekedő eljárásának, melyben az a legszebb, hogy nem is lehet rajta másként segíteni, mint fuss, vagy fizess! De nem oda Buda! Ez nem járja, ezt egy komoly és saját érdekét is szem előtt tartó társulat nem teszi, ez nem felel meg egy társulat szoliditásának, megbizha-tóságának és tisztességének.

Nem vonom kétségbe, hogy a társulat jogosítva van a beperelt összegeket követelni, azt is megengedem, hogy a biztosítási ügyletekből kifolyó perek a kereskedel-mi bíróság hatáskörébe tartoznak, de hol van az a so-kat igért előzékenység, méltanyosság és emberbaráti érzület?

Hisz ha a társulatnak csakugyan fennáll ezen ne-hány frtos követelése, azt a bagatell biro epen olyan jogervényvel és hatállyal megítéli, mint a kereskedelmi bíróság s az egész költség nem több 24 krajczárnál, s ha nem fizet az illető, akkor a végrehajtás 62 kr. Ez az egész. S ha látja az illető fel, hogy már több ket-

lőnél s árverelni akarják ingóságát, bizon mégis csak leszurja valahogy azt a néhány frtot összesen 86 krnyi költséggel.

De viszont, ha az az 5—6 frtos pernek a költsége 40 — 50 frtra ment fel, bizony a szegény embert bántja ez, átkozza a szzedelgésnek ezt az új nemét, fizetnt nem is akar, meg nem is tud s a vége az lesz, hogy a költ-seget zsebre vagja az ügyvéd, a társulat meg meg sem kap többet az 5—6 frtjánál, a szegény beperelt pedig tönkre megy.

Mint hallom, a beadott hatvan pernél nem áll meg a társulat, tolytatni akarja. De ha meg-teszi, leghelyesebben csalekszik a közönség, ha ily el-jarással szemben ott hagyja őt a faképnél.

Az érdekelt feleket figyelmeztetjük, miszerint ha a társulattal szemben csakugyan kötelezettséget vállaltak, akkor, mielőtt a beperelő keresetlel példányát megkap-ják menjenek el akár a társulathoz, akár ügyvédjéhez s fizessék ki a kereseti összeget, 40 kr eddigi bélyegkia-dást, s ha az ügyvéd munkájaért követel valamint, — azt is. Ez nem lehet több 1 frtnál.

Ha ezt a társulat el nem fogadja s rossz akaratta az ügyet a tárgyalásra tereli, akkor kérvünk kell a kir. járásbíróságot, miszerint szemben az ily költséghajászával a kész kiadásokon kívül egyebet ne állapítson meg.

Azt hiszem, hogy felszólásom rá fogja birni e társulatot, miszerint e céltatosan kár okozó perlekedés-sel felhagy, s ha van követelni valója, azt ezután a ba-gatell bíróságnál keresi, — jót állok róla, hogy illeté-kességi kifogást egyetlen egy beperelt sem fog tenni, ha-nem ha fent áll a követelés és az jogos, akkor részünk-re meg is ítélteik.

Ismétem, a társulat ez eljárása sehogysem felel meg a biztosító társulatok által oly fennen hirdett mel-tányosságnak, mert az ilyen fellépés csak kárára van a biztosító közönségnek s ez törvényes fosztogatásnál nem egyéb.

A mit mondtam. — megmondtam, s megmondom máskor is.

Dr. Barabás Béla

Felelős szerkesztő: Mihálf József

470. 1887. végh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíróság 297. sz. végzése által Tausk Borcsa férj. Garai J. Károly-né javára Garai J. Károly ellen 3992 frt tőke, ennek kamatai és eddig összesen 26 frt perkölt-ség követelés erejéig elrendelt biztosítási végre-hajtás alkalmával bírólal foglalt és 1060 frt 70 kr-ra becsült lovak, kocszi, szalonna, bor, bu-torok, halászati felszerelvények s egyébből álló ingóságok nyilvános árverés ulján eladatnak.

Mely árverésnek a 1837/87. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Szarvas-on a község házánál leendő eszközzésére 1887. okt. 27-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitüze-tik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a ér-telmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szarvason, 1887. okt. 14-ik napján.

TERRAY LÁSZLÓ,

kir. bírósági végrehajtó.

361. 1887. végh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. keresk. törvényszék 68813. sz. végzése által Julius Maschner & Söhne bécsi cég javára Blas-ko András szarvasi lakos ellen 114 frt 86 kr. tőke, ennek 1887. év február hó 26 ik napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 23 frt 91 kr. perkölt-ség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-mával bírólal foglalt és 326 frtra becsült érczkopor-sók és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1412/1887. sz. kiküldést ren-delő végzés folytán a helyszinén vagyis Szarvason alp. lakásánál leendő eszközzésére 1887. év okt. hó 24-ik napjának délután 1/2 órája határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöb-bet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szarvason, 1887-ik évi Október 13.

TERRAY LÁSZLÓ,
kir. bírósági végrehajtó.

Én, Csillag Anna

185 cm-éter hosszú óriási Loreley-hajjal, melyet az álta am fölraált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövekedést és erősíti a hajbőrt, urálnál elősegít egy teljes erős szakálnövekedést rövid ideig való használat után a hajnak valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Ely köcsög ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Postával küldés napoként a pénz előleges bekludése, vagy postautánvételt mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA

Budapest, Király-utca 26. sz.
14-20

1929/1887. lkkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Helzinger Zsigmond végrehajthatónak Sulyan János végrehajtást szenvedő elleni 190 frt tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b.-gyulai kir. törvényszék (a szarvasi kir. járásbíróóság) területén levő, Szarvas községben fekvő, a szarvasi 1681. sz. tjkvben foglalt, egy ötöd részben Sulyan János végrehajtást szenvedő, négy ötöd részben pedig Sulyan Zsuzsánna, továbbá kiskoru Sulyan Judit, Mihály és György nevére álló Á. I. J. rsz. a 2488-89) hrsz. 318 □ □ □ beltelkes házra és pedig mintán annak kiküldési ára az 500 frtot meg nem haladja, az egészre. de a C. 4. rsz. a Szírota Zsuzsánna özv. Sulyan Jánosné javára bekebelezett szolgálomjognak fenntartása mellett az árverést 400 frtban ezenel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887 évi október hó 29-ik

napján délelőtt 10 órakor Szarvas község házánál megtartandó nyilvános árverésen eia-datni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszterirendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság telekvi. hatósága.

Szarvason, 1887. aug. hó 17-én.

Kontur József,
kir. járásbíró.

Sárkány Dezső

czipész mester, női, férfi és gyermek-lábbeli raktárból. Budapest, IV. Kigyótér 2. sz. a. Megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. Vidéki megrendeléseket minta-czipő vagy pedig (alaanti rajz- és mértékoktatás szerint) bekludése után azonnal legpontosabban utánvét mellett teljesítek. Minden meg nem felelő küldeményt készséggel becserelek vagy a pénzt visszaszolgálom. Kiváló tisz-

Sárkány Dezső.
czipész mester.

Árjegyzék-kivonat:

Nők számára (33-40 számig.)

Posztó papucs nemez talppal	frt 1.-
Posztó házi-cipő sarokkal	" 1.20
Házi czipő posztóból gombos vagy lehajtó	" 2.65
Regatta czipő posztóból kötésre v. két oldalt cuggal	" 2.60
Czugas topán zergebőrből 21 cm. magas szívformájú, kettős talpu legerősebb faj	" 4.-
Eberlasting (brünel) topán elegans czuggal 21 cm magas szívformájú legfinomabb faj	" 3.80
Ugyanolyan szabásu, de finom posztóból nagyon meleg és kellemes viselet	" 4.50
Szalonslakk borított magas czugas topán keztyűbőr betéttel divatosan díszítve	" 4.80
Oroszlakk ép oly kiállítású kettős talppal vízmentes	" 5.-
Oroszlakk czugas topán posztó betéttel kettős talpu vízmentes	" 5.-
Ugyanolyan erős zergebőrről borított	" 4.20
Bárányszörme bélésű magas posztó topán oroszlakkal borított nagyon erős és vízmentes	" 6.50
Koresolya-topán kapcsokkal elegans es nagyon erős, vízmentes	" 5.50
Báti czipők fekete, fehér vagy aranyosszínű	" 2.50
Báti cipők finom atlaszból minden színben	2.60 s 3.50

Urak számára (37-45 számig)

Papucs finom bőrből vagy posztóból	frt 1.20
Házi czipők sarkatlan finom bőrből	" 1.30
Házi cipők posztóból alacsony sarokkal	" 1.40
Czugas topán erős borjubőr (vixos) erős kettős talppal	" 5.-
Czugas topán borjubőr keztyűbőr betéttel kettős talppal nagyon elegans	" 6.-

Posztó topán erős borjubőrről borított kettős talpu	frt 5.50
Ugyanolyan oroszlakkal borított	" 6.50
Posztó topán 31 cm magas szár (lábikráig) erő borjubőrről borított kettős talp vízment.	" 7.-
Ugyanolyan oroszlakkal borított	" 7.50
Vadász csizmak valódi muszka bagariából varrás nélkül	11 és 15 frt

Fiúk számára (7-12 éves korig.)
27-37 számig.

Czugas topán borjubőr erős kettős talppal	2.60-4.20
Koresolya topán borjubőr, magasszáru, kapcsokkal kettős talp vízmentes	2.80-4.80-ig
Csizmak marhabőr ráncos lakkzárral	2.80-5-ig
Csizmak bagaria vagy borjubőr ránc nélkül nagyon magas szár legerősebb faj vízmentes	3.60-6-ig
Csizmak legjobb oroszlakk szép és nagyon erős	4.50-7-ig

Kis gyermekek számára.
1-3 éves korig é. p. 18-23 számig.)

Félcipő bőr vagy posztóból	frt 60
Gombos topán zergebőr lakfejjel	" 1.50
Gombos topán posztóból	" 1.40
Kapcsos topán zergebőrből	" 1.70

Nagyobb gyermekek számára.
4-6 éves korig é. p. 23-27 számig.

Házi czipők posztóból vagy bőrből	80 kr.
Czugas topán zergebőr nagyon magas erős kettős talppal	2.10-2.60-ig
Ugyan olyan gombolni vagy kapcsolni való	2.20-2.70-ig

Gombos topán nagyon magas lakkfejjel és lakkzárral	2.80-3.30-ig
Koresolya-topán oroszlak nagyon magas, kapcsokkal	2.80-3.30-ig
Gombos topán posztó oroszlakkal borított elegans	2.70-3.30-ig
Csizma oroszlakkból szép erős es vízmentes	4.-4.50-ig

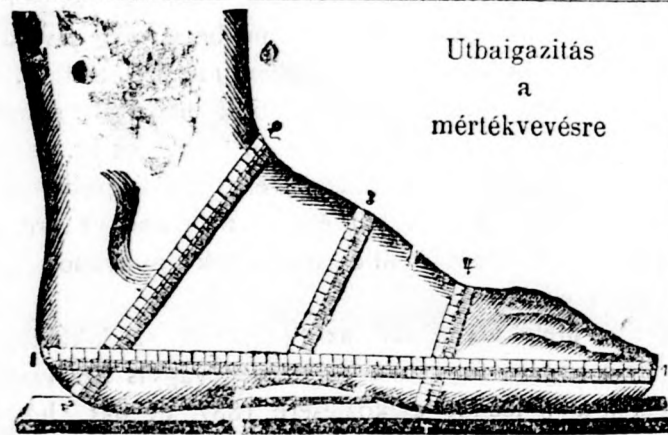
Leányok számára 1-12 éves korig.
é. p. 28-34 számig.

Házi cipők bőrből vagy posztóból lehajtott szárral	1 frt
Czugas topán zergebőr, nagyon magas erős kettős talppal	2.60.20-ig
Ugyanolyan gombolni vagy kapcsolni való	3.20-3.80-ig
Gombos topán nagyon magas, lakkfejjel és lakkzárral	3.40-4.20-ig
Czugas topán posztóból oroszlakkal borított	3.20-3.80-ig
Koresolya-topán oroszlakk, nagyon magas kapcsokkal	3.40-4.20-ig
Csizmak oroszlakkból, szép erős és vízmentes	4.50-5.80-ig

A nevezett női lábbeliek sárga varrott talppal 75 krral, továbbá francia sarokkal szintén 75 krral drágábbak.

Nevezett fajtakon kívül még sok másnemű is u. m gombos topánok, sokféle posztó-pongyola-czipő stb készletben vannak.

Torna czipők uraknak 1 frt, nők és fiuknak 90 kr lányoknak 80 kr.

Utbaigazítás a mértékvevésre

1-1 hoszmérték rajz szerint a sarok közepétől a láb hüvelykig — belső oldalán — mérendő
2-2 sarok bőség) a labon
3-3 torok bőség) köröskörül
4-4 bütykő bőség) mérendő
Csizmaknál a felső láb szár bősége is megmérendő.

20 frton felüli megrendeléseket bérmentve küldöm. Kivánatra bővebb árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldök.

Becsés megrendelésnél tájékozást kérek, vajon a láb kövér vagy sovány, a sarok magas, félmagas vagy alacsony és végre a czipő orra hegyes vagy széles legyen,

Egész
Felső
Negy

Hogy
na

M

gyan l
könyvt
feladat
alföldü
könyvt
tagadha
iskolák
ségben
készség
volnana
hetnek
czél se
könyvtá

M

miben
táráktó
nek el
meglev
sőkőri
nemze
velődé

Mint
Lelke
A m
Fajda
Ha t
A bo

De n
Söt ó
Büval
Remé
Nem
Hane

Miké
Ágról
Mig v
Csend
Elindu
Hol b

nak követ
István há
közlemény
valami m
ezen körü
Sz